



ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Hargaša a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v právnej veci **žalobcu: Okresný prokurátor v Prešove, Okresná prokuratúra Prešov**, proti **žalovaným: 1. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v P., Okresný dopravný inšpektorát K.**, so sídlom N, K., 2. A., bytom P., 3. M., s.r.o., so sídlom L, P. - M, IČO: X., o preskúmanie zákonnosti a postupu rozhodnutia žalovaného v 1. rade, č.p.: ORP-506/DI-SK-2007 zo dňa 21. januára 2008, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č.k. 1S/85/2008-24 zo dňa 6. novembra 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/85/2008-24 zo dňa 6. novembra 2009, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove zamietol odvolávajúc sa na ustanovenie § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobu Okresného prokurátora v P., Okresnej prokuratúry P. (ďalej len „prokurátor“) o preskúmanie zákonnosti v záhlaví uvedeného rozhodnutia žalovaného, podanú podľa § 35 ods. 1 písm. b/ OSP v spojení s ustanovením § 247 a nasl. OSP z dôvodu nevyhovenia protestu prokurátora Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v P., Okresný dopravný inšpektorát K. (ďalej len „OR PZ v P., ODI K.“) a rovnako aj Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v P., Krajský dopravný inšpektorát P. („ďalej len „KR PZ v P., KDI P.“). O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

V odôvodnení svojho rozsudku krajský súd vyhodnotil námietky nezákonnosti správneho konania právoplatne skončeného napadnutým rozhodnutím vydaným žalovaným správnym orgánom, vznesené prokurátorom za dôvodné. Krajský súd stotožniac sa s názorom žalobcu mal za to, že poškodený, ktorému bola priestupkom spôsobená majetková škoda, je účastníkom správneho konania, a preto žalovaný správny orgán pochybil, keď s poškodeným nekonal. Mal za to, že žalovaný správny orgán bol povinný poškodeného ako účastníka správneho konania riadne poučiť o tom, že si môže uplatniť škodu a akou formou. Krajský súd ďalej uviedol, že vyhlásenie poškodeného o uplatnení resp. neuplatnení nároku na náhradu škody má vyplývať z administratívneho spisu, pričom však v danom prípade toto z administratívneho spisu nevyplýva a taktiež neuplatnenie si nároku na náhradu škody nevyplývalo ani z ústneho vyjadrenia konateľa poškodeného na pojednávaní konanom pred krajským súdom. Krajský súd však napriek týmto zisteniam nezrušil napadnuté rozhodnutie a nevrátil vec na ďalšie konanie žalovanému správnomu orgánu podľa príslušných ustanovení OSP, ale na danú vec aplikoval ustanovenie § 250i ods. 3 OSP, argumentujúc tým, že novým konaním vzniknú ďalšie ekonomické náklady predvolávaním účastníkov, avšak poškodenému odstránenie formálnych nedostatkov priestupkového konania neprinesie vecne iné či výhodnejšie rozhodnutie. Preto krajský súd podľa § 250j ods. 1 OSP v spojení s § 250i ods. 3 OSP žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu trov konania nepriznal argumentujúc tým, že žalobca ako prokurátor okresnej prokuratúry (prvostupňový súd nesprávne používal výraz „okresný prokurátor“) v konaní úspešný nebol, žalovaný v 1. rade zo zákona nemá nárok na náhradu trov konania a žalovaní v 2. a 3. rade si nárok na náhradu trov konania neuplatnili.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc tento zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu sa zruší a vec sa mu vráti na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 OSP), dôvodiac záväznosťou právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v danej veci pre ďalšiu rozhodovaciu činnosť žalovaného správneho orgánu v obdobných prípadoch, keďže pri vykonaných previerkach okresnou prokuratúrou u žalovaného bolo zistených niekoľko desiatok rozhodnutí, v ktorých bol zákon porušený obdobným spôsobom. Poukázal ďalej na ustanovenie § 72 písm. b/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“), z ktorého vyplýva, že poškodený ako parciálny účastník konania, čo do otázky náhrady škody je oprávnený aktívne sa tejto domáhať a v tomto rozsahu využívať svoje procesné oprávnenia. Dôvodil, že nemôže byť iba na úvahe správneho orgánu, či s poškodeným bude konať ako s účastníkom konania alebo nie, zvyrazniac skutočnosť, že v prípade, ak bola priestupkom spôsobená škoda, je poškodený vždy účastníkom priestupkového konania. Ďalej namietal, že v preskúmanom prípade absentuje vo výrokovvej časti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu pozitívny resp. negatívny výrok o náhrade škody, ktorý by toto rozhodnutie obsahovalo, ak by bol účastníkom konania poškodený.

Žalovaný v 1. rade v zastúpení KR PZ v P., KDI v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu považujúc ho za nedôvodné uviedol, že sa k námietkam žalobcu uvedeným v odvolaní opakovane vyjadrovať nebude, keďže v ňom žalobca neuviedol oproti skutočnostiam uvedených v proteste prokurátora a v žalobe žiadne nové skutočnosti. Zároveň navrhol odvolanie žalobcu zamietnuť a napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Žalovaná v 2. rade sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Žalovaný v 3. rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že pri dopravnej nehode spôsobenej žalovanou v 2. rade dňa 20. novembra 2007 v obci Tatranská Lomnica, riadne zdokumentovanej privolanou políciou v zázname o dopravnej nehode uviedol, že si náhradu škody uplatní priamo voči poisťovni, čo aj urobil a škoda mu bola nahradená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods.1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 35 ods. 1 písm. b/ OSP prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora a za podmienok uvedených v tomto zákone.

Z obsahu administratívneho spisu odvolací súd zistil, že rozhodnutím OR PZ v P., ODI v K. č.p.: ORP-506/DI-SK-2007 zo dňa 21. januára 2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21. januára 2008, bola žalovaná v 2. rade uznaná vinnou zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. d/, písm. l/ zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov, účinného v čase spáchania priestupku (ďalej len „zákon č. 315/1996 Z.z.“) za to, že dňa 20. novembra 2007 o 8,45 hod. v obci Tatranská Lomnica na ceste č. 540 ako vodička osobného motorového vozidla zn. Škoda Felicia ev. č. X. spôsobila dopravnú nehodu tak, že neprispôsobila rýchlosť jazdy stavu a povahe vozovky, v pravotočivej zákrute dostala na poľadovici šmyk, nezvládla vedenie vozidla, prešla do protismeru a narazila do protiidúceho nákladného motorového vozidla zn. Tatra T 815 ev. č. X., ktoré viedol R., a ktorého majiteľom je M., s.r.o., pričom po zrážke s nákladným vozidlom zišla

z cesty do priekopy, na oboch vozidlách vznikla menšia škoda. Za tento priestupok jej bola podľa § 22 ods. 2 zákona č. 315/1996 Z.z. uložená pokuta vo výške 132,78 eur (4.000,--Sk) a zároveň jej bol uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlo na dobu dvoch mesiacov. Napadnuté rozhodnutie neobsahovalo výrok o náhrade škody, obsahovalo však poučenie, že ním nie je dotknuté právo poškodeného na náhradu majetkovej škody spôsobenej dopravným priestupkom a túto si môže uplatniť v občianskoprávnom konaní; poškodený bol podľa § 70 ods. 2 zákona o priestupkoch odkázaný s jeho nárokom na náhradu škody na súd alebo na iný príslušný orgán. Proti tomuto rozhodnutiu bol podaný v súlade s ustanovením § 22 ods. 1 písm. c/ zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) protest prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov, ktorému vyhovené nebolo.

Podľa § 51 zákona o priestupkoch, ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. **Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.**

Podľa § 70 ods. 1 zákona o priestupkoch, ak uplatnil ten, komu bola priestupkom spôsobená majetková škoda, nárok na jej náhradu v konaní o priestupku (ďalej len "poškodený"), pôsobí správny orgán, ktorý priestupok prejednáva, na to, aby škoda bola dobrovoľne nahradená.

Podľa § 70 ods. 2 zákona o priestupkoch, ak škoda a jej výška bola spoľahlivo zistená, a nebola dobrovoľne nahradená, uloží správny orgán páchatel'ovi priestupku povinnosť ju nahradiť; inak odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody na súd alebo na iný príslušný orgán.

Podľa § 72 zákona o priestupkoch, v konaní o priestupku sú účastníkmi konania

- a) obvinený z priestupku,
- b) **poškodený, ak ide o prejednávanie náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom,**
- c) vlastník veci, ktorá môže byť zhabaná alebo bola zhabaná, a to v časti konania týkajúcej sa zhabania veci,
- d) navrhovateľ, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1.

Podľa § 77 zákona o priestupkoch, výrok rozhodnutia o priestupku, ktorým je obvinený z priestupku uznaný vinným, musí obsahovať tiež popis skutku s označením miesta a času spáchania priestupku, vyslovenie viny, druh a výšku sankcie, **prípadne** rozhodnutie o upustení od uloženia sankcie (§ 11 ods. 3), o započítaní času do času zákazu činnosti (§ 14 ods. 2), o uložení ochranného opatrenia (§ 16), **o nároku na náhradu škody (§ 70 ods. 2)** a o trovách konania (§ 79 ods. 1).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z interpretácie vyššie citovaných ustanovení konštatuje, že zákon o priestupkoch priznáva tomu, komu bola priestupkom spôsobená majetková škoda, postavenie „poškodeného“, avšak len za predpokladu, že si nárok na náhradu škody **uplatnil** v súlade s ustanovením § 70 ods. 1 citovaného zákona. Na strane druhej však treba pripomenúť, že z ustanovenia § 3 ods. 2 Správneho poriadku vzťahujúceho sa aj na priestupkové konanie v zmysle ustanovenia § 51 zákona o priestupkoch, zakotvujúceho zásadu aktívnej súčinnosti správneho orgánu s účastníkmi správneho konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, vyplýva pre správne orgány okrem iného aj povinnosť poučiť osobu, ktorej bola priestupkom spôsobená majetková škoda o jeho procesnom práve uplatniť resp. neuplatniť si nárok na jej náhradu v priestupkovom konaní. Iba za podmienky splnenia tejto zákonnej povinnosti správneho orgánu možno vyvodiť záver, či osoba, ktorej bola priestupkom spôsobená majetková škoda, je účastníkom priestupkového konania, alebo ňou nie je. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil s názorom prvostupňového súdu poukazujúceho na absenciu poučovacej povinnosti správneho orgánu vo vzťahu k osobe, ktorej sa konanie jednoznačne týka, o jeho práve uplatniť si nárok na náhradu spôsobenej škody v správnom konaní, vedúcej k jednoznačnému porušeniu vyššie uvedenej kľúčovej zásady správneho konania, čím žalovaný vyvolal vadu správneho konania, ktorá však rovnako aj podľa názoru odvolacieho súdu nemohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, keďže žalovaný v 3. rade nebol týmto rozhodnutím priamo dotknutý na svojich právach, nakoľko priestupkom spôsobenú škodu mu uhradila poisťovňa. Navyše žalovaný v 3. rade uviedol vo svojom vyjadrení k odvolaniu, že v zázname o dopravnej nehode vyhlásil, že si náhradu škody uplatní priamo voči poisťovni, avšak odvolaciemu súdu z obsahu záznamu o dopravnej nehode nachádzajúcom sa na č.1. 3 administratívneho spisu, táto skutočnosť nevyplýva. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ by žalovaný v 3. rade skutočne vyhlásil, že si škodu v priestupkovom konaní neuplatňuje, správny orgán by na túto skutočnosť musel vzhliadnuť a nekonať s ním ako s účastníkom správneho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva však žalobcovi do pozornosti, že osoba postihnutá priestupkom v podobe vzniku majetkovej škody, **nie je účastníkom priestupkového konania**, ak si riadne neuplatnila v súlade s ustanovením § 70 ods. 1 zákona o priestupkoch, nárok na náhradu škody a v takomto prípade, vychádzajúc z gramatického výkladu citovaného ustanovenia, konkrétne z analýzy slova „prípadne“, nie je **výrok o náhrade škody** obligatórnou náležitosťou rozhodnutia o priestupku.

Nepochybil preto krajský súd, keď odvolávajúc sa na § 250i ods. 3 OSP nezrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného, a to napriek zisteniam závažných procesných nedostatkov žalovaného správneho orgánu pri plnení si poučovacej povinnosti vo vzťahu k žalovanému v 3. rade, pričom odvolací súd sa stotožnil s jeho názorom, že zrušením tohto rozhodnutia by sa len zopakovalo správne konanie, odstránili by sa formálne vady predchádzajúceho konania, ale postavenie žalovaného v 3. rade by zvýhodnené nebolo.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že námietky žalobcu vznesené v odvolaní nie sú opodstatnené, a keďže v rozhodnutí a postupe žalovaného v 1. rade ani krajského súdu nezistil **iné vady**, ktoré by mohli viesť k zrušeniu rozhodnutia žalovaného alebo rozsudku prvostupňového súdu, napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že žalobcovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovaným v 1. až 3. rade preto, že im z dôvodu neúspešného odvolania žalobcu trovy odvolacieho konania nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 26. januára 2011

**JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth